

Om ophavsretssagen – Thorell-manuskriptet

Notat fra rådet

I det følgende vil vi kommentere Kurt Christiansens (KC) argumenter for sin piratudgivelse af det såkaldte Thorell-manuskript. Thorell-manuskriptet er en forfalskning af et af Martinus' værker, som Martinus Institut (MI) har ophavsretten til. Manuskriptet indgik i retssagen, som MI indledte i 2013 vedr. piratudgivelse af Martinus' værker.

I foråret 2009 offentliggøres på KCs hjemmeside det uægte Martinus-manuskript, Thorell-manuskriptet, som stammer fra sidste halvdel af 1970'erne, hvor Martinus endnu påtænkte at udgive en separat bog med titlen *Det Tredje Testamente*. Den nu afdøde forfatter Per Thorell (PT) havde dengang en nær kontakt til Martinus og hjalp ham med at korrekturlæse og kommentere det foreløbige manuskriptmateriale til bogen. Det førte imidlertid til, at PT fik lavet så mange ændringsforslag til teksten, at PT til sidst skrev en ny omredigeret udgave af Martinus' tekst, hvori hans egne ændringsforslag var indarbejdet. Det er dette uægte, omredigerede manuskript, som i 2009 blev offentliggjort på hjemmesiden, som om det er Martinus' eget manuskript. MI rettede herefter henvendelse til KC og bad ham om at fjerne manuskriptet fra sin hjemmeside for at undgå tvivl om, hvad der er Martinus' egen tekst. KC imødekom dog ikke opfordringen.

Vi bemærker, at KC vedholdende påstår, at Thorell-manuskriptet er et originalt Martinus-værk. Imidlertid blev Per Thorells rettelser i Martinus' originalmanuskript ikke godkendt af Martinus. Hele manuskriptet er skrevet på Per Thorells egen skrivemaskine til forskel fra Martinus' manuskripter, som alle er skrevet på Martinus' skrivemaskine.¹ KCs udgivelse af Thorell-manuskriptet er således en forfalskning af Martinus' værk, og udgivelsen heraf viser, at Åndsvidenskabsforlaget v. KC har handlet i strid med de sagsøgte egne argumenter for, at piratudgivelserne er moralsk legitime, fordi de følger Martinus' ønsker og det, han har godkendt.

Særligt vedrørende Thorell-manuskriptet er det dokumenteret, at der er tale om et ulovligt manuskript, der bygger på Martinus' værk. Det er yderligere graverende, at værket i sin tid er blevet ændret så markant af Thorell, at Martinus slet ikke ønskede det udgivet.² At udgive det, som om det er Martinus' eget værk, er ikke alene en grov overtrædelse af ophavsretslovens § 2, men også en overtrædelse af "droit moral-reglen" i ophavsretslovens § 3, stk. 2.³

Baggrunden for sagen omkring Thorell-manuskriptet er lidt kompliceret, men kort fortalt påtænkte Martinus i sidste halvdel af 1970'erne at udgive en separat bog med titlen *Det Tredje Testamente*. Martinus skrev et manuskript – her benævnt Martinus' originalmanuskript (M1). (Se en oversigt over de involverede dokumenter sidst i dette notat.)

Martinus overdrog en fotokopi af dette til Per Thorell – her kaldet Thorell-kopien (M2) – som denne læste korrektur på.

¹ MI har undersøgt og dokumenteret, at Thorell-manuskriptet og PTs dagbog er skrevet på samme skrivemaskine. Se rådets redegørelse på MIs hjemmeside:
martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2009.06_thorell-redegoerelse_1.pdf

² Se MIs redegørelse vedr. Thorell- manuskriptet på MIs hjemmeside:
martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2009.09_thorell-redegoerelse_2.pdf

³ Materialesamling s.150-154

Per Thorell påførte sin kopi mange rettelser i form af overstregninger, påklæbde papirstrimler, håndskrevne og maskinskrevne ændringer – her kaldet Thorell-kopien (M2.1).

Per Thorell renskrev herefter kopien med sine rettelser i et nyt dokument – her kaldet Thorell-manuskriptet (T1). (Se en oversigt over de involverede dokumenter sidst i dette notat.)

Per Thorell leverede først kun sit eget manuskript (T1) til Martinus. Martinus fik således ikke i første omgang den rettede kopi (M2.1) og kunne derfor ikke se Per Thorells mange rettelserforslag, og disse rettelser blev aldrig godkendt af Martinus. Senere fik Martinus den rettede kopi (M2.1) tilbage.

Martinus' originalmanuskript (M1) er efterfølgende blevet anvendt til udgivelsen af "Den Intellektualiserede Kristendom" i 2004, og på MI findes desuden begge Thorells dokumenter, altså Thorell-kopien (M2.1) og det oprindelige Thorell-manuskript (T1).

Per Thorell lavede en kopi til sig selv af Thorell-manuskriptet (T1) ved gennemslag, her kaldet kopi af Thorell-manuskriptet (T2).

Det dokument, som KC udgiver, synes at være en lidt ændret version af denne kopi af Thorell-manuskriptet (T2) – her kaldet T2.1, hvorfor man må konkludere, at Per Thorell arbejdede videre med sin egen genpart af manuskriptet og/eller, at KC har foretaget ændringer i dette. KC har udgivet dette dokument (T2.1) som værende et originalt manuskript af Martinus.

Rådet skriver i redegørelsen af 8. juni 2009 om det af KC udgivne dokument:

"Det offentliggjorte materiale svarer for størstedelens vedkommende til den originale udgave af Thorell-manuskriptet [T1], som findes i MIs arkiv. Men det er ikke identisk med denne originale udgave. Nogle steder er der mindre afvigelser i teksten, og sideombrydningen er nogle steder anderledes end i originaludgaven. I andre dele af materialet svarer sideombrydningen til originalen, men der er til gengæld tilføjet div. håndskrevne ændringer, som ikke er med i originalen. Per Thorell må således have arbejdet med flere udgaver af det omskrevne materiale."

KC kommenterer dette i hans brev til rådet af 27. juni 2009:

"På grund af rådets totale forvirring over det de ser og ikke forstår, må de nu gøre en opfindelse, nemlig at Per Thorell må have arbejdet med flere udgaver af det omskrevne materiale (Thorells eget manuskript, "Thorell-manuskriptet"). Påstanden er iøjnefaldende taget helt ud af den blå luft!!"

"Det er ikke så mærkeligt at rådet ikke kan få det af mig offentliggjorte manuskript til at passe med "Thorell-manuskriptet" fordi det som jeg har udgivet er et helt 4. manuskript som er en renskrift af det som rådet kalder "Thorell-kopien" (Den tekst som Martinus selv har skrevet, og som Thorell har angivet ændringsforslag til), og ikke "Thorell-manuskriptet". Det kan man selv forvise sig om ved at sammenligne den side som Rådet selv har fundet frem fra "Thorell-kopien", med den tilsvarende side i det manuskript, som jeg har udgivet. Man kan her konstatere, at der er tale om en ordret renskrift."

De involverede dokumenter i sagen om Thorell-manuskriptet

KC taler altså om "et helt 4. manuskript som er en renskrift af det som rådet kalder "Thorell-kopien"", som ikke skulle være Thorell-manuskriptet. Det fremgår imidlertid tydeligt af ovenstående, at et sådant dokument netop er Thorell-manuskriptet i form af den redigerede udgave af kopiudgaven (T2.1). Dvs. der er ikke tale om "et helt 4. manuskript".

KC påstår, at det af ham offentliggjorte manuskript skulle være "en ordret renskrift" af "Thorell-kopien", men dette er dokumenteret ukorrekt, jf. vores tidligere redegørelser. At der er sammenfald mellem teksterne i Thorell-kopien (M2.1) og den redigerede kopi af Thorell-manuskriptet (T2.1) er klart, idet Per Thorell i den oprindelige udgave af sit manuskript (T1) havde renskrevet sine egne ændringer i M2.1. Rådet bemærker netop, at der blot er tale om mindre forskelle mellem T2.1 og T1/M2.1 – forskelle, som vi antager, er ændringer tilføjet efterfølgende af Per Thorell i sin egen kopi (T2), hvoraf altså er fremkommet dokumentet T2.1.

I en supplerende redegørelse "Mere om det såkaldte "Thorell-manuskript"" fra 2. september 2009 påviser rådet et eksempel på forskelle mellem Thorell-manuskriptet T1 og den redigerede kopi af Thorell-manuskriptet T2.1. Rådet skriver her: *"I denne version [T2.1], som er offentliggjort sammen med versionen ovenfor [T1], har udgiveren ændret de tre sidste linjer. Han angiver som sit skøn, at manuskriptet med denne ændring er rensat for Thorells rettelser, så det gengiver Martinus' egen udgave. En sådan udgave findes ikke på M1."*

Det skal bemærkes, at der ved overdragelsen af Per Thorells papirer til KC hjemme hos Henry Hedegaard i Hørsholm blev konstateret, at der blandt papirerne intet originalt manuskript fra Martinus' hånd var at finde.

Der er altså alt i alt tale om 5 dokumenter, hvoraf 4 i dag eksisterer, nemlig Martinus' originalmanuskript (M1), Thorell-kopien (M2.1), Thorell-manuskriptet (T1) samt Per Thorells redigerede kopi af Thorell-manuskriptet (T2.1). Se oversigten på næste side.

KC skriver videre i sit brev til rådet af 27. juni 2009: *"Jeg er i øvrigt sikker på, at Thorell har drøftet sine ændringsforslag med Martinus løbende, medens Martinus skrev videre på sit manuskript. Noget andet er helt utænkeligt, i hvert fald for en der er vant til at skrive større tekstmængder."*

Men det gjorde Martinus ikke, hvilket folk, der var omkring Martinus dengang, har bevidnet. Martinus har da heller ingen steder dokumenteret et sådant samarbejde. Hvis det skulle have været tilfældet, hvorfor afleverede Per Thorell så i øvrigt i første omgang kun sin renskrift, hvor alle hans rettelser var indarbejdet? Per Thorell og Martinus kan umuligt have gennemgået alle disse rettelser sammen, og Martinus, der på det tidspunkt så dårligt, kunne knap nok læse rettelserne, da han endelig fik Thorell-kopien tilbage.

Som yderligere dokumentation for ovenstående udredning skal to forhold nævnes:

1) Thorell har skrevet sin udgave på A4-papir, mens Martinus altid benyttede folioark til sine manuskripter. Folioarkene er lidt større end A4-formatet (ca. 31 x 21 cm). Der er alene af denne grund ingen vanskelighed i at skelne mellem, hvilke manuskripter Martinus har skrevet, og hvilke Per Thorell har skrevet.

2) Ved sammenligning af skrifttyperne ses desuden, at Thorell-manuskriptet er skrevet med den samme skrivemaskine som Per Thorells dagbog, jf. vores tidligere redegørelser.

Hvis Martinus som påstået selv skulle have skrevet Thorell-manuskriptet, ville det betyde, at han lånte omtalte skrivemaskine af Per Thorell, hvilket ingen kan bevidne (og i øvrigt midlertidigt gik over til at skrive på A4 ark). Dette ville medføre, at Martinus skulle levere skrivemaskinen tilbage til Per Thorell, hver gang denne skulle skrive i sin dagbog. Alternativt skulle Martinus have haft to skrivemaskiner (hvilket heller ingen kan bevidne), og det ville så i øvrigt betyde, at det var Martinus, der skrev Per Thorells dagbog.

Se evt. rådets tidligere redegørelser om Thorell-manuskriptet her:

Rådets notat: "Mere information om det såkaldte "Thorell-manuskript"" (2009.02.10):
martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2009.09_thorell-redegoerelse_2.pdf

Rådets notat: "Om det såkaldte "Thorell-manuskript", en information fra rådet" (08.06.2009):
martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2009.06_thorell-redegoerelse_1.pdf

Rådets notat: "Orientering om udgivelsen af Martinus' efterladte manuskripter" (31.12.2004):
martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2004.10_udgivelse_af_efterladte_skrifter.pdf

Rådet for Martinus Institut
august 2016

